

Dosarul nr.2ra-1433/2019

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, I. Muruianu, I. Cotruță)

DECIZIE

14 august 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Victor Boico
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Anatolie Jenaru, reprezentat de avocatul
Alexandru Zmeu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Jenaru
împotriva lui Anatolie Jenaru, intervenienților accesorii Direcția pentru Protecția
Drepturilor Copiilor și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei privind
desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei
de întreținere pentru întreținerea copiilor,

împotriva deciziei din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 20 august 2018 Ludmila Jenaru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Anatolie Jenaru, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția
Drepturilor Copiilor privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului
copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor.

În motivarea acțiunii a indicat că, a înregistrat căsătorie cu Anatolie Jenaru la
05 mai 1996 la Primăria s.Fundul-Galbenei, r-nul Hîncești, căsătorie trecută în
registru actelor de stare civilă sub nr.8 din 05 mai 1996.

Din căsătoria dată, au trei copii minori, XXXX născut XXXX, XXXX născută
la XXXX și XXXX născut la XXXX, care la moment se află la întreținerea și
educația reclamantei.

În ultimii ani de căsătorie relațiile familiale între soți au eșuat, cuplul nu
menține legătura, relațiile dintre aceștia nu se bazează pe stimă și ajutor reciproc,
pe obligații comune de întreținere a familiei, soții nu își acordă unul celuilalt
sprijin moral și material, locuiesc separat din culpa soțului, iar conviețuirea

comună cu pârâtul este imposibilă, deoarece atitudinea și comportamentul acestuia înrăutățește situația familială prin lipsă de stimă și respect față de reclamantă, prin lipsa din partea pârâtului a oricărui sprijin moral și material, având în vedere că au trei copii minori, care necesită un mediu familial sănătos, ceea ce este esențial pentru reclamantă, solicită desfacerea căsătoriei cu Anatolie Jenaru.

La fel a menționat că, de un an locuiește separat de pârât, nu mai țin legătura, întrucât nu mai au interese comune și în așa mod careva premise de a asigura continuitatea vieții familiale nu mai există. Posibilitatea de a păstra familia în continuare nu există, deoarece relațiile familiale sunt grave și iremediabil vătămate și prin urmare, consideră inutilă acordarea unui termen de împăcare în situația creată.

A menționat că, copiii minori locuiesc împreună cu dânsa, iar pârâtul nu a manifestat careva dezacord cu această stare a lucrurilor, la rândul său pârâtul care datorează întreținerea copiilor săi, nu este angajat în câmpul muncii în Republica Moldova și nu înregistrează venituri stabile.

A solicitat, desfacerea căsătoriei cu pârâtul Anatolie Jenaru, stabilirea domiciliului copiilor minori XXXX, cu Ludmila Jenaru, încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori în sumă bănească fixă, în mărime de 6067 de lei lunar pentru fiecare în parte, până la atingerea majoratului de către minori și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 31 octombrie 2018 în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecției a Familiei Hîncești (f.d. 49).

Prin hotărârea din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Ludmila Jenaru (f.d. 63-68).

S-a desfăcut căsătoria încheiată între Anatolie Jenaru și Ludmila Jenaru.

S-a determinat domiciliul copiilor minori al părinților XXXX cu mama Ludmila Jenaru.

S-a încasat de la Anatolie Jenaru în beneficiul Ludmillei Jenaru pensie pentru întreținerea copiilor minori XXXX, în sumă de 1 150 de lei lunar pentru fiecare, începând cu data de 20 august 2018 (data adresării în instanță), până la atingerea majoratului de către copii.

S-a încasat de la Anatolie Jenaru în beneficiul Ludmillei Jenaru suma de 140 de lei cu titlu de recompensa taxei de stat, 200 de lei cu titlu de taxă de stat pentru eliberarea certificatului de divorț.

S-a încasat de la Anatolie Jenaru în beneficiul statului suma de 1 242 de lei, cu titlu de taxă de stat.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ludmila Jenaru, cu modificarea hotărârii din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, majorând suma încasată de la Anatolie Jenaru cu titlu de pensie pentru întreținerea copiilor minori XXXX, de la 1 150 de lei până la 1 500 de lei, pentru fiecare copil și suma încasată de la Anatolie Jenaru în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat de la 1 242 de lei până la 1 620 de lei.

În rest, hotărârea s-a menținut.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil, a indicat că instanța de fond a stabilit corect circumstanțele cauzei, însă normele de drept material au fost interpretate eronat și în așa fel a ajuns la concluzia de a modifica hotărârea din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în partea încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori, majorând suma de la 1 150 de lei la 1 500 de lei pe lună, pentru fiecare copil.

La 18 mai 2019 (data de pe plicul poștal) Anatolie Jenaru, reprezentat de avocatul Alexandru Zmeu, a declarat recurs împotriva deciziei din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (f.d.127-133, 135).

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și c) Cod de procedura civilă.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nefiind de acord cu majorarea cuantumului pensiei de întreținere de la 1 150 de lei la 1 500 de lei pentru fiecare copil, ori la îngrijirea și întreținerea familiei participă ambii soți, iar achitarea plății majorate de întreținere fără temei legal nu poate fi pusă doar în sarcina numai unuia dintre părinți.

A specificat că, instanța de apel l-a stabilită cuantumului pensiei de întreținere a luat la baza indicii pentru minimul de existență în orașe mari (mun. Chișinău și mun. Bălți), deși urma să țină cont domiciliul copiilor nu este în mun. Chișinău, dar în r-nul Hîncești, astfel urma să rețină valoarea minimului de existență pentru sate, în mărime de 1 878, 10 de lei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 25 martie 2019 (f.d. 116), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părți.

Prin urmare, recursul declarat la 18 mai 2019 (data de pe plicul poștal) Anatolie Jenaru, reprezentat de avocatul Alexandru Zmeu, a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 24 iulie 2019 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.432 alin.(2) lit.c) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Înaintând acțiunea în judecată Ludmila Jenaru a solicitat desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori cu ea și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor în sumă fixă de 6067 de lei.

Judecând cauza prima instanță a admis parțial acțiunea înaintată de Ludmila Jenaru, a desfăcut căsătoria încheiată între Anatolie Jenaru și Ludmila Jenaru, a determinat domiciliul copiilor minori al părților XXXX cu mama Ludmila Jenaru și a încasat de la Anatolie Jenaru în beneficiul Ludmillei Jenaru pensie pentru întreținerea copiilor minori XXXX, în sumă de 1 150 de lei lunar pentru fiecare, începând cu data de 20 august 2018 (data adresării în instanță), până la atingerea majoratului de către copii.

Instanța de apel, verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe a admis apelul declarat de Ludmila Jenaru și a modificat hotărârea din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, majorând suma încasată de la Anatolie Jenaru cu titlu de pensie pentru întreținerea copiilor minori XXXX, de la 1 150 de lei până la 1 500 de lei, pentru fiecare copil și suma încasată de la Anatolie Jenaru în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat de la 1 242 de lei până la 1 620 de lei.

În susținerea concluziei sale instanța de apel a reținut că salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2018 a fost în mărime de 6150 de lei, iar valoarea minimului de existență calculat în conformitate cu Ghidul metodologic cu privire la modul de calculare a acestuia (Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.285 din 30.04.2013) care a constituit pentru semenstrul II anul 2017 în orașe mari (mun. Chișinău și Bălți) în medie pe lună, pentru un copil în vârstă de 7-17 ani suma de 2 299,10 de lei. Astfel, făcând trimitere la prevederile art. 3 alin. (1) din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, în vigoare în Republica Moldova din 25 februarie 1993 și starea părintelui care rămâne cu copilul a decis majorarea cuantumului pensiei de întreținere de la 1 150 de lei până la 1 500 de lei.

Colegiul civil menționează că în recurs Anatolie Jenaru prin intermediul avocatului Alexandru Zmeu, invocă dezacordul cu decizia instanței de apel doar în partea cuantumului pensiei încasate de la el în beneficiul intimatei pentru întreținerea copiilor minori, indicând că instanțele au interpretat eronat prevederile normelor de drept material la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, solicitând casarea deciziei contestate, cu menținerea hotărârii primei instanței din 31 octombrie 2018.

Astfel, actele cauzei denotă că la 05 mai 1996 a fost încheiată căsătoria dintre Ludmila Jenaru și Anatolie Jenaru, la Primăria satului Fundul-Galbenei, raionul Hîncești.

Tot din materialele cauzei se atestă că din căsătoria părților s-au născut trei copii minori, XXXX.

Conform art. 74 alin. (1) Codul familiei, părinții sînt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Conform art. 76 alin. (1) Codul familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau

fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75.

Raportând prevederile legale sus-menționate la caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel corect au ajuns la concluzia de a încasa de la Anatolie Jenaru în beneficiul Ludmiliei Jenaru pensia de întreținere pentru copiii minori XXXX.

Totodată, având în susținere norma enunțată în coroborare cu dispozițiile art.58 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat, instanța de recurs relevă că concluzia instanței de apel cu privire la încasarea de la Anatolie Jenaru a pensiei de întreținere în mărime de 1 500 de lei lunar pentru fiecare copil este una nejustificativă, la determinarea acestei sume nefiind luate în considerare toate circumstanțele cauzei.

Astfel, reieșind din prevederile legale enunțate mai sus, este incontestabil că atât Anatolie Jenaru cât și Ludmila Jenaru sunt obligați să contribuie în mărime egală la întreținerea copilului minor, iar când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și /sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar.

Colegiul menționează că conform informației Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, în semestrul II al anului 2017 minimul de existență pentru un copil în vârstă de 7-17 ani în medie a fost de 2299,10 de lei, pentru orașele mari precum Chișinău și Bălți (f.d. 16).

În contextul dat, nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că suma de 1 500 de lei lunar de la un părinte ar fi una rezonabilă deoarece, ultimul nu este angajat în muncă și nu dispune de un alt venit oficial și încasarea sumei de 1 500 de lei nu numai că este împovărătoare, dar îl plasează pe recurent în situația în care acesta nu ar putea să-și onoreze obligația stabilită de instanță.

Mai mult, instanța de fond just a menționat că suma de 1 150 de lei lunar pentru întreținerea unui copil minor este reală, rezonabilă reieșind din actele prezentate la materialele cauzei or, conform informației Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova în semestrul II al anului 2017, minimul de existență pentru un copil în vârstă de 7-17 ani în medie a fost de 2299,10 de lei, pentru orașele mari precum Chișinău și Bălți. Aici, instanța supremă subliniază că ambii părinți sunt obligați să contribuie în mărime egală la întreținerea copilului minor, prin urmare suma de 1 150 de lei reprezintă 1/2 din 2 299,10 de lei (minimul de existență pentru un copil în vârstă de 7-17 ani).

În sensul art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților, care trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Situație de acest fel este reglementată și în art.27 alin.(2) din Convenție, care prevede că părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Astfel, reglementările menționate arată că, conform legislației atât naționale cât și internaționale, ambii părinți au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului minor.

În acest context, solicitarea recurentului Anatolie Jenaru cu privire la încasarea pensiei în mărime de 1 150 lei este rațională și echitabilă.

Colegiul consideră justă soluția primei instanțe cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime fixă de 1150 de lei lunar pentru fiecare copil, suma de 1 500 de lei dispusă spre încasare de către instanța de apel apreciind-o ca fiind una exagerată în raport cu situația financiară a recurentului.

În conexiunea celor relatate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când instanța de fond corect a aplicat legea materială, adoptând o hotărâre legală și întemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Anatolie Jenaru prin intermediul avocatului Alexandru Zmeu, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Anatolie Jenaru, reprezentat de avocatul Alexandru Zmeu.

Se casează integral decizia din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Jenaru împotriva lui Anatolie Jenaru, intervenienților accesorii Direcția pentru Protecția Drepturilor Copiilor și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru întreținerea copiilor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Victor Boico

Victor Burduh